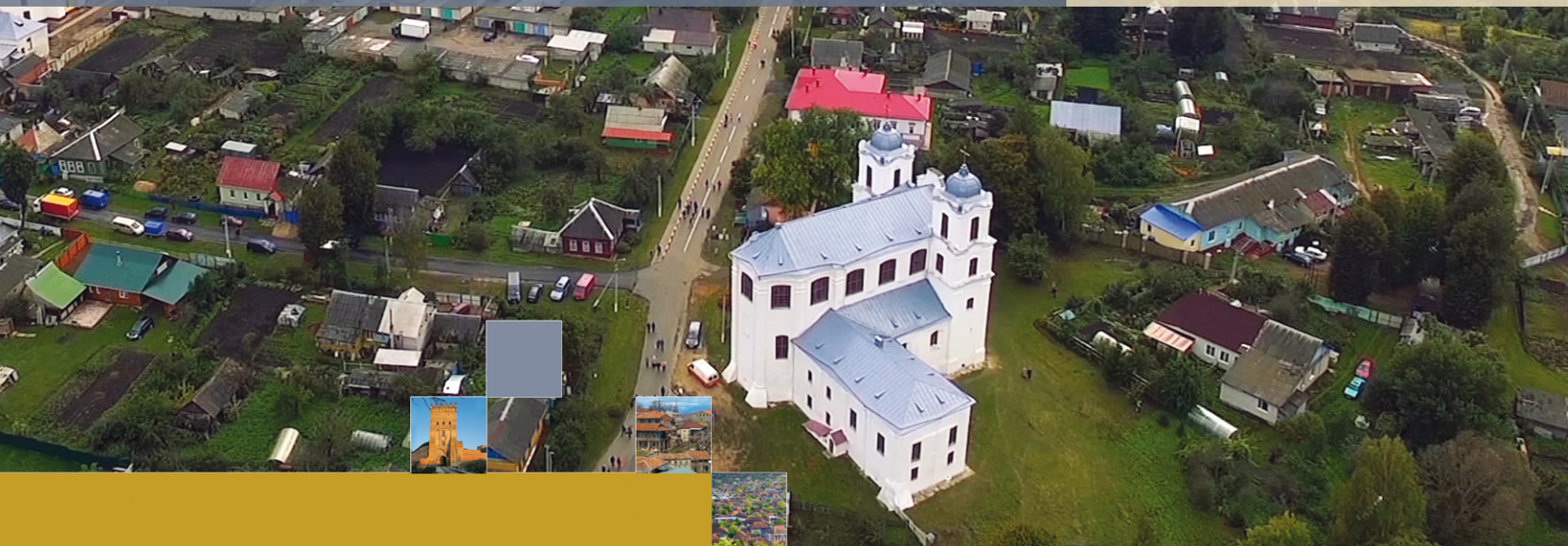

МСЦІСЛАЎ

БЕЛАРУСЬ

УРБАНІСТЫЧНЫЯ СТРАТЭГІІ ГІСТАРЫЧНЫХ ГАРАДОЎ,
АРЫЕНТАВАНЫЯ НА СУПОЛЬНАСЦІ

COMUS

MSCISLAŬ BELARUS

COMMUNITY-LED URBAN
STRATEGIES IN HISTORIC
TOWNS (COMUS)

Community-led Urban Strategies in Historic Towns (COMUS)

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

COUNCIL OF EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

КУЛЬТУРНАЯ
СПАДЧЫНА
І СУЧАСНАСЦЬ

У сучасным свеце многія гістарычныя гарадскія тэрыторыі знаходзяцца пад пагрозай дэградацыі, частковага ці поўнага разбурэння пад уздзеяннем урбанізацыі, глабальных трансфармацыйных працэсаў. З развіццём грамадства паступова ўзнікаюць супярэчнасці паміж сучаснымі сацыяльна-эканамічнымі патрэбамі і гістарычным кампанентам гарадскога асяроддзя. Тым не менш культурная і прыродная спадчына можа стаць дзейным фактарам мадэрнізацыі гарадоў і ўстойлівага развіцця для мясцовых супольнасцей. Неабходна распрацаваць эфектыўны механізм скаардынаванага кіравання гарадскімі тэрыторыямі, выкарыстоўваючы спадчыну як інструмент для сацыяльна-культурных змен і эканамічнага росту.

Важнымі аспектамі ў распрацоўцы сучасных гарадскіх стратэгий з'яўляюцца забеспячэнне актыўнай ролі мясцовых супольнасцей у працэсе прыняцця рашэнняў і іх сумесная мэтанакіраваная праца з экспертамі і мясцовымі органамі ўлады па рэалізацыі гэтых рашэнняў.

COMUS

Today many of the historic urban areas are threatened by degradation, partial or complete destruction under the influence of urbanization, and global transformation processes. In the process of the social development, contradictions between the modern social and economic needs and the historical component of the urban environment emerge. Not with standing that, the historical and natural heritage can become a powerful factor in stimulating the modernization and sustainable development of the local communities. It is essential to develop an effective mechanism for coordinated management of the urban areas while using the existing cultural heritage to leverage social, cultural and economic growth.

The key aspect in modern urban strategies is enhancing the role of the local communities in the decision making and their purposeful cooperation with the experts and local authorities in implementing these decisions.

COMUS

УРБАЊІСТЫЧНЫЯ СТРАТЭГІІ ГІСТАРЫЧНЫХ ГАРАДОЎ, АРЫЕНТАВАНЫЯ НА СУПОЛЬНАСЦІ

COMMUNITY-LED URBAN STRATEGIES IN HISTORIC TOWNS (COMUS)

Сумесны праект Еўрапейскага саюза і Савета Еўропы “Урбаністычныя стратэгіі гістарычных гарадоў, арыентаваныя на супольнасці” (COMUS), які грунтуецца на прыярытэтных прынцыпах праграмы “Усходняе партнёрства” (2015–2020), накіраваны на **стымуляванне ўстойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця гістарычных гарадоў шляхам задзейнічання рэсурсаў культурнай спадчыны на падставе:**

- разумення канцэпцыі спадчыны як інструмента па рэалізацыі правоў чалавека і дэмакратыі;
- пашырэння магчымасцей мясцовых і нацыянальных органаў улады ў кіраванні спадчынай;
- пашырэння правоў і магчымасцей мясцовых супольнасцей і асобных грамадзян у якасці галоўных удзельнікаў працэсу развіцця на аснове спадчыны.

Праект COMUS ажыццяўляецца ў 5 краінах: Арменіі, Беларусі, Грузіі, Малдове і Украіне – і 9 пілотных гарадах, абраных у гэтых краінах. Асноўным партнёрам праекта на міжнародным узроўні з’яўляецца Арганізацыя гарадоў сусветнай спадчыны (OWHC). На нацыянальным узроўні праект каардынуецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

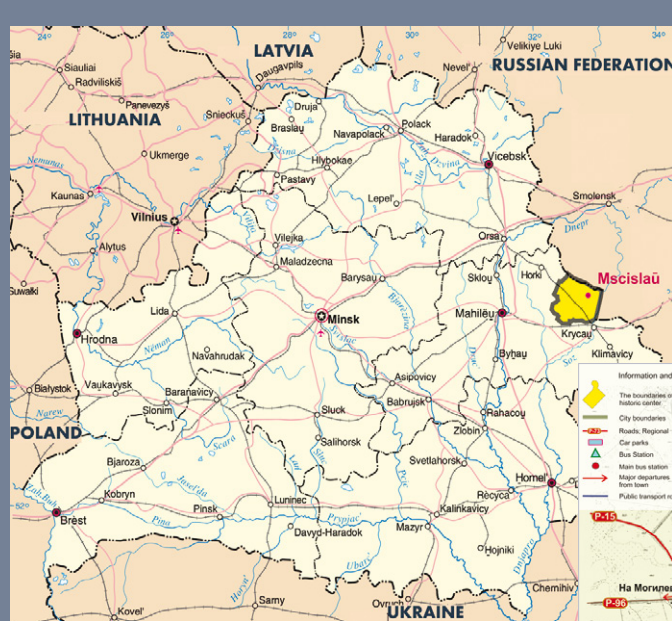
Далучыўшыся да праекта COMUS, Рэспубліка Беларусь пацвярджае сваю гатоўнасць прытрымлівацца канкрэтных мэт і метадалогіі COMUS, якія супадаюць з нацыянальнымі прыярытэтамі ў сферы аховы гісторыка-культурнай спадчыны і ўстойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця гістарычных гарадоў.

Community-led Urban Strategies in Historic Towns (COMUS), the joint initiative of the European Union and the Council of Europe, which rests on the priority principles of the Eastern Partnership program (2015–2020), **seeks to stimulate social and economic development in historic towns through engaging the cultural heritage resources, provided that:**

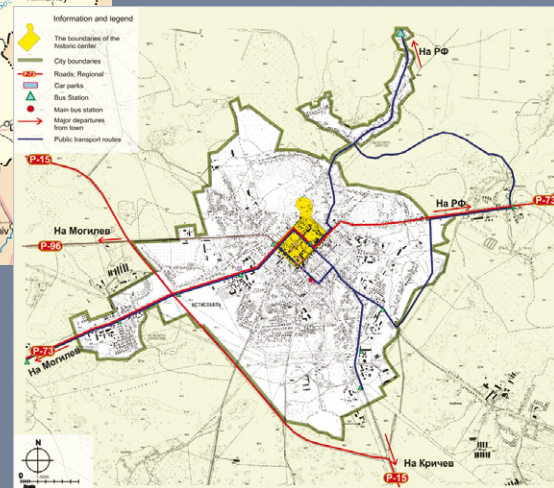
- the concept of heritage is understood as a means of exercising human rights and democracy;
- it enhances the ability of the local and national authorities to manage the heritage
- the local communities and individuals are empowered to act as the main driving force in the heritage based development process.

COMUS Project is being implemented targeting five countries: Armenia, Belarus, Georgia, the Republic of Moldova, Ukraine and nine pilot historic towns selected in these countries. The Organization of World Heritage Cities (OWHC) is the main partner of the project. The project is coordinated by the Ministry of Culture of the Republic of Belarus at the national level.

Having joined COMUS, Belarus confirms its willingness to follow the specific objectives and methodology of COMUS, which are convergent with national priorities in the field of historical and cultural heritage and sustainable social and economic development of historic towns.

Mscislaŭ was selected a COMUS pilot city to develop and implement the integrative urban policy and specific community-led heritage rehabilitation projects.

Мсціслаў абраны пілотным горадам праекта COMUS для распрацоўкі і рэалізацыі інтэграцыйнай гарадской палітыкі і канкрэтных праектаў па рэабілітацыі спадчыны з шырокім удзелам прадстаўнікоў мясцовай супольнасці.

Удзел у праекце COMUS пашырае нашы магчымасці па забеспячэнню прытоку інвестыцый для рэалізацыі эканамічна паспяхоўных праектаў у галіне аховы і выкарыстання культурнай спадчыны, матывуе мясцовае насельніцтва больш актыўна ўключацца ў працэс планавання гарадскога развіцця, дае эфектыўны інструмент і змяняе падыходы ў кіраванні спадчынай.

АЛЯКСАНДР ПРАКОПАŪ,
старшыня Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта

Our participation in the COMUS project enhances our ability to attract investments that are necessary for the implementation of economically successful projects in the field of safeguarding and use of our cultural heritage, motivates the local community be more actively involved in the of urban development planning; it gives us an effective tool and changes the approaches to heritage management.

ALIAKSANDR PRAKOPAŪ,
Chairman of Mscislaŭ District Executive Committee

Мсціслаў – гістарычны горад, які знаходзіцца на крайнім усходзе Беларусі, на мяжы з Расіяй. З яго імем звязаны славутыя старонкі гісторыі беларускага народа, яго духоўная і культурная ідэнтычнасць. Мсціслаў вядомы сваёй выдатнай археалагічнай і архітэктурнай спадчынай: старажытным замкам, храмамі, манастырамі, гістарычнымі будынкамі, а таксама штогадовым сярэднявечным рыцарскім фэстам.

Сучасны Мсціслаў з'яўляецца адміністрацыйным цэнтрам Магілёўскай вобласці з 11 000 жыхарамі. Ён размешчаны ў 13 км ад мяжы з Расіяй і ў 95 км ад Магілёва.

Mscislaŭ is a historic town in the eastern extremity of Belarus, at the border with Russia. Its name is associated with the best pages of the history of the Belarusian people, their spiritual and cultural identity. Mscislaŭ is known for its remarkable archaeological and architectural heritage, such as the ancient castle, churches and monasteries, historic buildings and the Medieval Fest, which is held there annually.

Modern Mscislaŭ is an administrative center in Mahilioŭ Region with 11,000 residents. It is located 13 km away from the Russian border and 95 km from Mahilioŭ.

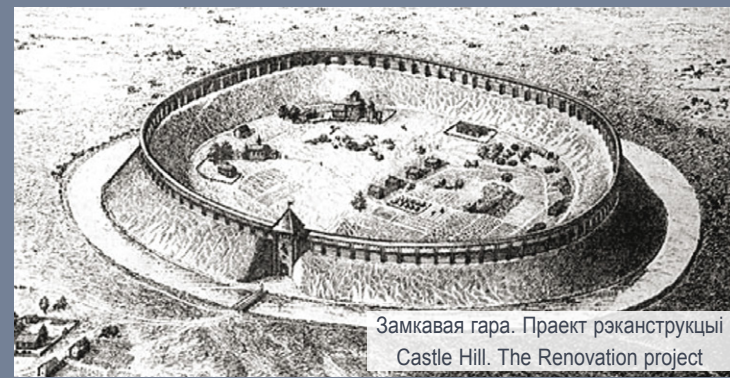
1634

1781

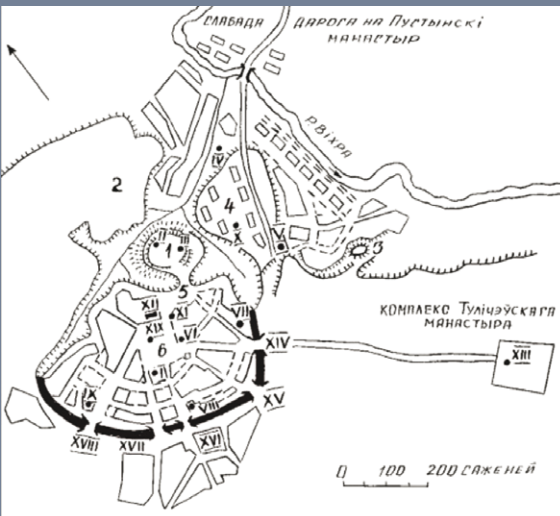
2000

Замкавая гара. Праект рэканструкцыі
Castle Hill. The Renovation project

Мсціслаў у XIX ст.
Mscislaŭ in 19th century

План Мсціслава XV-XVI вв

- 1 - Замкавая гора;
- 2 - Пятніцкая гора;
- 3 - Давіцькая гора;
- 4 - Панівоўская гора; 5 - рынок.

Храмы і грамадзянскія пабудовы:

- I - Кафедральны сабор Св. Троицы;
- II - Св. Ніколая;
- III - Успенія Прэсвятой Богародіцы;
- IV - Св. Ільм;
- V - Св. Параскевы Пятніцы;
- VI - Св. Ніколая;
- VII - Св. Спаса;
- VIII - Св. Афонсія;
- IX - Воскрэсенія Господня;
- X - Св. Астафія;
- XI - фарны кастёл Вознесення Девы Марыі;
- XII - Спасскія вярота;
- XIII - Афонсавыя вярота;
- XIV - Троицкія вярота;
- XV - Поповскія (Воскрэсенскія) вярота

Mscislaŭ Urban plan
of 15th – 16th centuries

ГІСТОРЫЯ

Упершыню ў пісьмовых крыніцах Мсціслаў узгадваецца каля 1135 г. Яго архітэктурна-планіровачная структура фарміравалася стагоддзямі. У XII ст. горад складаўся з замка і вакольнага горада (пасада). Замак размяшчаўся на высокім правым беразе ракі Віхра, быў замацаваны кальцавым валам, акружаны шырокімі і глыбокімі равамі. У канцы XV – пачатку XVI ст. горад перажыў шматлікія нашэсці войскаў Маскоўскага княства, якія не спрыялі яго развіццю. Таму ў XV – XVI стст. горад фактычна заставаўся ў межах XII – XIII стст. Канец XVI – пачатак XVII ст. – найвышэйшы росквіт горада. У 1634 г. Мсціслаў атрымаў Магдэбургскае права і гарадскі герб – “у залатым полі ўзброеная рука з мячом – «Малая Пагоня»”. У выніку далейшага мірнага існавання Мсціслаў інтэнсіўна развіваўся ў сацыяльна-эканамічным плане і тэрытарыяльна. Былі пабудаваны 4 манастыры, гарадскія ўмацаванні, рынкавая плошча, гандлёвыя рады і гарадская забудова. Гэта быў цэнтр Мсціслаўскага староства, адзін з найпрыгажэйшых гарадоў на ўсходняй мяжы

The first mention of Mscislaŭ dates back to 1135. Its architectural and planning structure has been formed during centuries. In the 12th century, Mscislaŭ comprised only the castle and the town around it (posad). The castle was located on the elevated right bank of the river Vichra, and was then fortified by the henge-circle with wide and deep moats. In the late 15th – early 16th centuries, the city experienced numerous invasions by the troops from Moscow Principality, which did not contribute to the development of the city. Therefore, in the 15th – 16th centuries the city actually remained within its boundaries of the 12th – 13th centuries. The period of the late 16th and early 17th centuries was the time when the city flourished. In 1634, the city was granted Magdeburg rights and the city's coat of arms, which featured “a hand armed with a sword in a gold box, also called “the Small Pahonia”. Due to the subsequent peaceful period of its life, Mscislaŭ kept growing and developing socially and economically. Four monasteries and city fortifications were built, the market square, merchants' rows and city dwellings saw development

HISTORY

Замкавая гара
Castle Hill

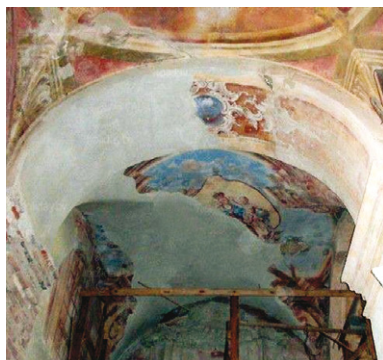
Кармяліцкі Успенскі касцёл, XVII ст.
Mscislaŭ Carmelites' Church, 17th century

Капліца ў Пустынскім манастыры
Chapel in Pustynski Monastery

Вялікага Княства Літоўскага. У 1654 г., у час трыццацігадовай вайны Маскоўскага царства з Рэччу Паспалітай, Мсціслаў быў захоплены маскоўскім войскам і амаль цалкам знішчаны. Пра гэту трагедыю яскрава сведчаць фрэскі ў Мсціслаўскім кармяліцкім касцёле: “Узяцце Мсціслава маскоўскімі войскамі ў 1654 г.” і “Забойства ксяндзоў”. У наступныя стагоддзі горад так і не вярнуў сваёй былой славы. У 1772 г. горад увайшоў у склад Расійскай імперыі як правінцыяльны цэнтр у Магілёўскай губерні. У 1781 г. горад атрымаў новы герб: чырвоная лісіца на срэбным полі, які з’яўляецца гарадскім гербам і сёння.

З 1924 г. Мсціслаў стаў раённым цэнтрам Магілёўскай вобласці БССР. З ліпеня 1941 г. па верасень 1943 г. горад быў акупаваны фашыскай Германіяй. 15 кастрычніка 1941 г. больш за 1300 габрэяў і цыган былі забітыя каля Кагальнага калодзежа ў Мсціславе. Пасля вайны на месцы трагедыі быў устаноўлены помнік.

too. It was the center of Mscislaŭ Starostva (eldership), one of the richest and the most beautiful cities at the eastern border of the Grand Duchy of Lithuania.

In 1654, during the Russo-Polish War of 1654–1667, also called the Thirteen Years' War, Mscislaŭ was seized by Moscow's troops and almost completely destroyed. This event was depicted in frescoes still preserved inside Mscislaŭ Carmelites' Church: “The Seizure of Mscislaŭ by Moscow's troops in 1654” and “The Beating of the Ksjondzs” (Roman Catholic priests).

The town was unable to restore to its former glory in the following centuries. In 1772 it became part of the Russian Empire as a center in the province of Mahilioŭ. In 1781, it received a new coat of arms: a red fox against silver background, which has remained the town's coat of arms until today.

Since 1924, Mscislaŭ has been a district center in Mahilioŭ Region of the BSSR. The territory where it is located was occupied by the Nazi Germany from July 3, 1941 to September 1943. On October 15, 1941 more than 1,300 Jews and Romanis were executed in the vicinity of the Kahal Well in Mscislaŭ. After the war the place was commemorated by a memorial sign.

Царква Аляксандра Неўскага, XVIII ст.
Alexander Nevsky's Church, 18th century

Вуліца Пірагоўская
Pirahoŭskaya street

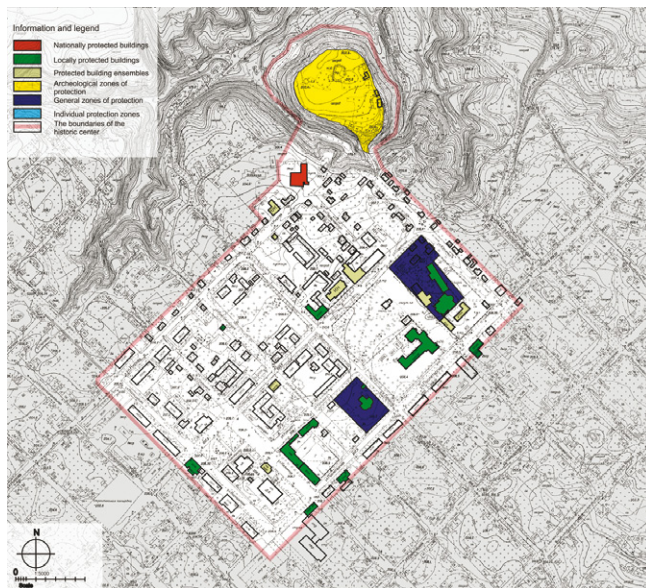
Пустынскі манастыр, XVII – XVIII стст.
Pustynski Monastery, 17th – 18th centuries

КУЛЬТУРНАЯ І ПРЫРОДНАЯ СПАДЧЫНА

THE CULTURAL AND NATURAL HERITAGE

Аб'екты гісторыка-культурнай спадчыны, якія знаходзяцца на тэрыторыі Мсціслава, уяўляюць сабой унікальны комплекс архітэктурных і археалагічных помнікаў. Па гэтых крытэрыях ён не мае сабе роўных сярод гарадоў усходняй Беларусі. Гістарычны цэнтр горада ўключае ў сябе дзесяць аб'ектаў, унесеных у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Беларусі, і шэраг будынкаў (жылых і грамадскіх), якія выклікаюць цікавасць у гісторыка-мастацкім і культурным плане. Асаблівасцю архітэктурна-прасторавай структуры гістарычнага цэнтра Мсціслава з'яўляецца малапавярховая забудова з асобнымі архітэктурнымі дамінантамі,

Mscislaŭ's historical and cultural heritage sites create a unique complex of architectural and archaeological monuments, which is in the class of its own in the east of Belarus. The historical part of the city features ten sites, which have been inscribed on the State Register of Historical and Cultural Values of the Republic of Belarus and a number of buildings (residential and public), which have value in historic, artistic and cultural terms.

Гістарычны цэнтр Мсціслава, план
Mscislaŭ historical centre. The plan

Былы гатэль "Лондан"
Former Hotel "London"

Былы гатэль "Парыж"
Former Hotel "Paris"

Рыцарскі фэст у Мсціславе
Mscislaŭ Medieval Festival

якія фарміруюць сілуэт горада. Да іх адносяцца два ўнікальныя археалагічныя аб'екты: Дзявочая гара (гарадзішча I ст. да н.э.), Замкавая гара (гарадзішча XII ст.), а таксама будынкі Успенскага (кармяліцкага, XVII ст.) кляштара і езуіцкага калегіума (XVII – XVIII стст.), царква Аляксандра Неўскага (XVIII ст.), гарадская мураваная і драўляная забудова XIX – пачатку XX ст.

A distinctive feature of the architectural and spatial structure of the historic center of Mscislaŭ is the low-rise buildings with specific architectural landmarks that form the silhouette of the city. These are two unique archaeological sites: Maiden's Mount (a settlement of the 1st century BCE) and Castle Hill (12th century), as well as the building of the Assumption (Carmelite) and the Jesuit Monasteries (both of the 17th century), Alexander Nevsky's Church (18th century), and the urban stone and wooden dwellings of the 19th – early 20th centuries.

Горад вылучаецца прыгожымі краявідамі, з усіх бакоў акружаны лясамі і шырокімі далінамі.

Яго рэльеф вылучаецца мноствам невялікіх пагоркаў, раздзеленых далінамі ракі Віхра і шматлікімі воднымі плынямі.

The town boasts remarkable scenery. It is surrounded by forests and wide valleys.

Its relief is distinctive due to numerous rolling hills that are separated by the valleys of the river Vichra and numerous creeks.

Рака Віхра
Vichra river

Мсціслаў вызначаецца масівам выразнай драўлянай гарадской забудовы, у якой увасоблены архітэктурныя і мастацкія традыцыі Беларусі. Дзякуючы намаганням спецыялістаў і пры падтрымцы гараджан выдатныя прыклады адметных гарадскіх сядзіб, трэба спадзявацца, будуць захаваныя.

НАТАЛЛЯ МУРЫНА,
нацыянальны эксперт праекта COMUS

Mscislaŭ stands out due to the array of distinct urban wooden buildings, which represents the architectural and artistic traditions of Belarus. Hopefully, thanks to the efforts of the experts and with the support of the local community, the remarkable samples the urban houses will be preserved.

NATALLIA MURYNA,
National Expert, COMUS project

Агульнае бачанне Мсціслава было выпрацавана праз шматлікія дыскусіі ў групе па рэалізацыі праекта і сярод мясцовых зацікаўленых асоб. Яно заснавана таксама на выніках апытання жыхароў горада і правядзення інтэрактыўных практык з тутэйшымі дзецьмі і моладдзю.

У 2025 г. Мсціслаў – гэта сучасны горад з багатай гісторыяй, развітой турыстычнай інфраструктурай, інавацыямі, кіраваннем і культурнай разнастайнасцю. Гэта горад з устойлівай эканомікай, накіраванай на дабрабыт сваіх грамадзян, з культурным вопытам і прывабным навакольным асяроддзем. Кожны чалавек мае магчымасць тут жыць, вучыцца і працаваць. Горад будзе працягваць расці і квітнець, супрацоўнічаючы са сваімі суседзямі і партнёрамі.

Такім чынам, стратэгія развіцця Мсціслава прадугледжвае развіццё горада ў чатырох галінах: захаванне і прасоўванне спадчыны, ахова навакольнага асяроддзя, эканамічная стабільнасць і сацыяльная справядлівасць.

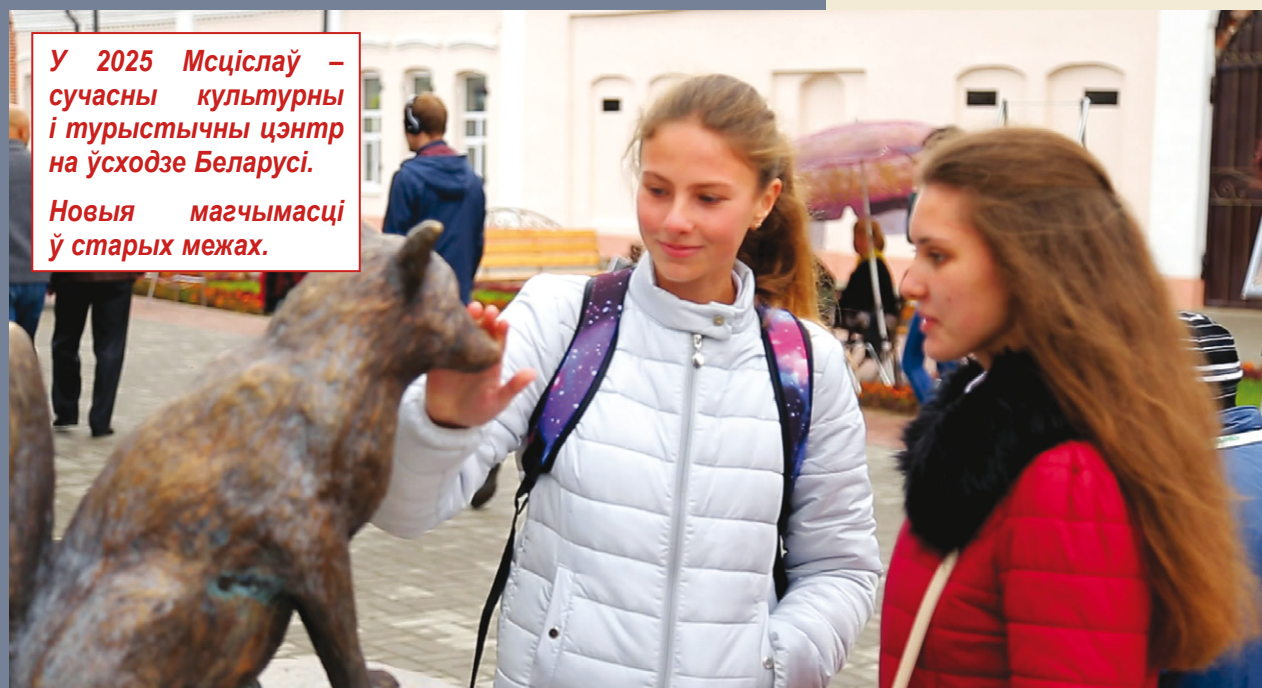
Для дасягнення жаданага бачання будуць рэалізаваны наступныя канкрэтныя мэты:

1. Захаванне, рэвіталізацыя і прасоўванне культурнай і прыроднай спадчыны.
2. Узмацненне ролі горада як культурнага і турыстычнага рэгіянальнага цэнтра.
3. Паляпшэнне якасці навакольнага асяроддзя.
4. Эканамічная стабільнасць і сацыяльная справядлівасць.
5. Развіццё грамадскага сектара і павышэнне грамадскай актыўнасці.

In 2025 – Mscislaŭ as a modern cultural and tourist center in the East of Belarus.

New opportunities within the old boundaries.

У 2025 Мсціслаў – сучасны культурны і турыстычны цэнтр на ўсходзе Беларусі.

Новыя магчымасці ў старых межах.

The common vision of Mscislaŭ was generated in the course of numerous discussions in the project implementation group and among the local stakeholders. It also reflects the findings of a survey conducted among the local residents and the interactive practices with the local children and youth.

“In 2025, Mscislaŭ is a modern town with a rich history, developed tourism infrastructure, innovation, management and cultural diversity. The town features sustainable economy, which is aimed at improving the welfare of its citizens; the cultural experience and an attractive environment. Every individual has opportunity to live, study and work here. The town will continue growing and will thrive through its cooperation with its neighbors and partners.

Thus, the Mscislaŭ’s development strategy envisages the development of the town in four areas: the conservation and promotion of the heritage, environmental protection, economic stability and social justice.

The desired situation can be achieved through the specific objectives as follows:

1. Conservation, revival and promotion of the cultural and natural heritage.
2. Enhancement of the position of the town as a regional cultural and tourism center.
3. Improvement of the quality of the environment.
4. Economic sustainability and social justice.
5. Development of the civic sector and the community’s activity.

Вопыт краін – удзельніц праекта COMUS дазволіў нам вывучыць розныя метады і магчымасці пасляховага захавання і выкарыстання наяўных гісторыка-культурных каштоўнасцей, даў разуменне, як знайсці рэсурсы для развіцця турызму, стварэння новых працоўных месцаў, што адпаведна надаць новы імпульс для ўстойлівага развіцця нашага рэгіёна.

ВІКТАР КАСАЛАПАŪ,
першы намеснік старшыні Мсціслаўскага раённага выканаўчага камітэта

The experience of the countries that participate in the COMUS project allowed us to study different methods and practices for successful safeguarding and use of the historical and cultural assets, gave us understanding of how to find resources for tourism development, create new jobs, which in turn will give a new impetus to the sustainable development of our region.

VIKTAR KASALAPAŪ,
First Deputy Chairman of Mscislaŭ District Executive Committee

СПІС ДЗЕЯННЯЎ, ЯКІЯ АДПРАВЯДАЮЦЬ ВЫЗНАЧАНЫМ МЭТАМ ПЛАНА КІРАВАННЯ МСЦІСЛАВАМ

1. Захаванне, рэвіталізацыя і прасоўванне культурнай і прыроднай спадчыны

- Д 1.1. Аднаўленне касцёла кармелітаў і ўнікальных фрэсак XVII ст., добраўпарадкаванне.
- Д 1.2. Аднаўленне будынкаў былога езуіцкага калегіума і іх эфектыўнае выкарыстанне для развіцця гарада.
- Д 1.3. Распрацоўка каляровага кода гарада і дызайн-праекта для замены гарадскога асяроддзя.
- Д 1.4. Стварэнне візіт-цэнтра і рэсурснага цэнтра для прасоўвання гарада.
- Д 1.5. Стварэнне сістэмы кіравання спадчынай гарада.
- Д 1.6. Стварэнне і прасоўванне інвентару (базы даных) культурнай і прыроднай спадчыны гарада і інтэрнэт-партала для папулярызацыі культурнага і турыстычнага патэнцыялу гарада.
- Д 1.7. Рэнавацыя і тэхнічная мадэрнізацыя гісторыка-археалагічнага музея.
- Д 1.8. Арганізацыя рэкламных кампаній для прыроднага, культурнага і турыстычнага патэнцыялу Мсціслава.

2. Узмацненне ролі гарада як культурнага і турыстычнага рэгіянальнага цэнтра

- Д 2.1. Распрацоўка “брэндбука” і турыстычнага кейса Мсціслава.
- Д 2.2. Развіццё гарадской навігацыі і стварэнне інфармацыйных зон у гістарычнай частцы гарада.
- Д 2.3. Аднаўленне гатэля “Эрмітаж” і адкрыццё сучаснага гатэля.
- Д 2.4. Распрацоўка турыстычных маршрутаў па ўсім горадзе (развіццё пешаходнага, роварнага і экатурызму).
- Д 2.5. Развіццё івэнт-менеджменту, арганізацыя фестывальнага руху ў горадзе.

3. Паляпшэнне якасці навакольнага асяроддзя

- Д 3.1. Добраўпарадкаванне пляжных месцаў на рацэ Віхра.
- Д 3.2. Будаўніцтва тратуараў у пешаходных зонах без шкоды для навакольнага асяроддзя.
- Д 3.3. Развіццё экалагічных турыстычных маршрутаў і месцаў для адпачынку.
- Д 3.4. Удасканаленне грамадскіх прыродных месцаў, з улікам мясцовых традыцый і лепшых практык.

4. Эканамічная стабільнасць і сацыяльная справядлівасць

- Д 4.1. Распрацоўка муніцыпальнай палітыкі для падтрымкі мясцовага бізнесу і развіццё творчых бізнэс-галін.
- Д 4.2. Аднаўленне мясцовай тыпаграфіі.
- Д 4.3. Развіццё фандрайзінгу для аднаўлення спадчыны.
- Д 4.4. Рэабілітацыйныя мерапрыемствы для конезавода ў Лютні (5 км ад Мсціслава).
- Д 4.5. Стмуляванне развіцця агратурызму ў рэгіёне.

5. Развіццё грамадскага сектара і павышэнне грамадскай актыўнасці

- Д 5.1. Аднаўленне будынка былой мужчынскай гімназіі і адкрыццё “народнай школы”.
- Д 5.2. Стварэнне грамадскага камітэта па кіраванню прыроднай і культурнай спадчынай пры мясцовым выканкаме.
- Д 5.3. Стварэнне гісторыка-культурнага музея-запаведніка ў якасці афіцыйнай структуры кіравання спадчынай.
- Д 5.4. Распрацоўка мясцовай жыллёвай палітыкі для захавання традыцыйнай драўлянай прыватнай забудовы.
- Д 5.6. Рэвіталізацыя мясцовага рынку як грамадскай прасторы.
- Д 5.7. Стварэнне дзіцячых і сямейных рэкрэацыйных зон у гістарычнай частцы гарада.

THE LIST OF ACTIONS THAT CORRESPOND TO THE OBJECTIVES OF THE MANAGEMENT PLAN OF MSCISLAŪ

1. Conservation, revival and promotion of the cultural and natural heritage

- A 1.1 Restoration of the Carmelite Church and the unique frescoes of the 17th century, landscaping.
- A 1.2 Restoration of buildings of the former Jesuit College, followed by an effective use for urban development.
- A 1.3 Development of the color coding for the town and a design-project for the urban environment replacement.
- A 1.4 Creating a Visit and Resource Center for the promotion of the city.
- A 1.5 Establishing the town's heritage management system.
- A 1.6 Creation and promotion of the cultural and natural heritage inventory (database) of the town and an Internet portal for the promotion of the town's cultural and tourism potential.
- A 1.7 Renovation and technical upgrading of the historical and archaeological museum.
- A 1.8 Organization of advertising campaigns for the potential natural and cultural tourism in Mscislaŭ.

2. Enhancement the position of the town as a regional cultural and tourism center

- A 2.1 Development of the “brand book” and Mscislaŭ's tourism case.
- A 2.2 Development of the town navigation and information zones in the historical part of the city.
- A 2.3 The restoration of the hotel “Hermitage” and the opening of a modern hotel.
- A 2.4 Development of tourist routes around the city (routes for walking, cycling and eco-tourism).
- A 2.5 Development of event management, organization of three new festivals in the town.

3. Improvement of the quality of the environment

- A 3.1 Improvement of the beaches on the banks of the Vichra river.
- A 3.2 Paving the paths in the pedestrian zones without harming the environment.
- A 3.3 Development of ecological tourism routes and places for recreation.
- A 3.4 Improving the natural sites that are used by local people with respect to the local traditions and best practices.

4. Economic sustainability and social justice

- A 4.1 The development of municipal policy to support the local businesses and the development of the creative business sectors.
- A 4.2 Restoration of the local print shop.
- A 4.3 Fundraising facilitation for the restoration of heritage.
- A 4.4 Rehabilitation actions for the stud farm in Lutnja (5 km from Mscislaŭ).
- A 4.5 Stimulating the development of agro-tourism in the region.

5. Development of the civic sector and the community's engagement

- A 5.1 Restoration of the building of former men gymnasium and establishment of the Folklore (Public) School (training center).
- A 5.2 Establishing the Popular Natural And Cultural Heritage Management Committee at the local Executive Committee.
- A 5.3 Establishment of a historical and cultural museum-reserve as an official heritage management institution.
- A 5.4 Development of the local housing policies that will encourage the preservation of the traditional wooden buildings.
- A 5.6 Revitalizing of the local market as a public space.
- A 5.7 Creation of children's and family recreation areas in the historical part of the town.

Два прыярытэтных праекты рэвіталізацыі спадчыны, якія павінны павысіць прывабнасць Мсціслава і паспрыяць яго ўстойліваму развіццю, былі прапанаваныя для далейшай іх рэалізацыі і пошуку інвестыцый.

The two priority projects that are supposed to increase the attractiveness Mscislaŭ and facilitate its sustainable development have been identified for implementation and search for investments.

АДНАЎЛЕННЕ БУДЫНКА БЫЛОЙ МУЖЧЫНСКАЙ ГІМНАЗІІ Ў МСЦІСЛАВЕ І АДКРЫЦЦЁ “НАРОДНАЙ ШКОЛЫ”

Будынак былой мужчынскай гімназіі ў Мсціславе – помнік архітэктуры пачатку ХХ ст., пабудаваны ў гістарычным цэнтры горада ў стылі мадэрн па праекце архітэктара з Санкт-Пецярбургу С.М. Валансевіча. З ініцыятывай адкрыцця такой адукацыйнай установы ў пачатку 1889 г. выступіла газета “Беларускі камісіянер”. Далей Мсціслаўская гарадская дума прыняла такое рашэнне напачатку ХХ ст. і звярнулася ў Міністэрства народнай асветы з просьбай аб фінансаванні. Аднак асноўную частку фінансавых асігнаванняў для будаўніцтва гімназіі завяшчала мясцовая дваранка А. Стахоўская. 15 жніўня 1906 г. міністэрства дало дазвод на будаўніцтва мужчынскай гімназіі ў Мсціславе, і яна адчыніла свае дзверы 22 жніўня 1908 г. Першым яе дырэктарам стаў выпускнік Санкт-Пецярбургскага ўніверсітэта Уладзімір Гаўрылавіч Краснянскі, аўтар кнігі “Горад Мсціслаў, яго сапраўднае і мінулае”, выданай у Вільні ў 1912 г. У лістападзе 1925 г., у савецкі час, у будынку гімназіі размясціўся Беларускі педагагічны тэхнікум, які праіснаваў да 1937 г. Навучанне праходзілі 142 студэнты. Сярод выкладчыкаў былі беларускія пісьменнікі Якуб Колас і Максім Гарэцкі. У 1937 г. педагагічны тэхнікум рэарганізаваны ў педагагічную вучэльню. З 1953 па 2001 г. тут дзейнічала Мсціслаўская сярэдняя школа № 1.

RESTORATION OF THE FORMER MEN'S GYMNASIUM BUILDING IN MSCISLAŬ AND OPENING “PEOPLE'S SCHOOL”

The building of the former men's gymnasium in Mscislaŭ is an architectural monument of the early 20th century. It was built in the historical center of the town in the art nouveau style by S.M. Volonsevich, architect from St. Petersburg. The opening of such educational institution was initiated by the Bielaruski Kamicijanier newspaper early in 1889. It was supported by the Mscislaŭ Town Rada (city council), which at the beginning of the 20th century passed the decision to start a school and appealed to the Ministry of Public Education for funding. Still, the bulk of the financial allocations for the construction of the gymnasium came from a local noblewoman A. Stachoŭskaya. On August 15, 1906, the Ministry gave permission to build a men gymnasium in Mscislaŭ, which opened its doors on August 22, 1908. Its first Headmaster was Uladzimir Haurylavich Krasnianski, graduate of St. Petersburg History and Philology University, the author of the book *The City of Mscislaŭ, Its Present And Past*, which was published in Vilnja in 1912. In November 1925, in the Soviet times, in building of the gymnasium housed the Belarusian Pedagogical College, which existed until 1937. It provided education to 142 students. Belarusian writers Jakub Kolas and Maksim Harecki were among the teachers. In 1937, the Pedagogical College was reorganized into Pedagogical School. From 1953 up to 2001, the building was used by Mscislaŭ Secondary School No 1.

У выніку рэалізацыі праекта прадугледжваецца аднавіць будынак былой мужчынскай гімназіі і стварыць “народную школу” (адукацыйны цэнтр для мясцовых жыхароў). Цэнтр будзе выконваць наступныя функцыі:

- 1) быць месцам сустрэч для мясцовай супольнасці (канферэнц-залы з рознымі выгодамі);
- 2) забяспечваць грамадзянскі сектар даследаванняў і нефармальнай адукацыі для людзей розных узростаў, у тым ліку для моладзі і трэцяга ўзросту (абсталяваныя навучальныя класы, дзіцячы культурна-адукацыйны цэнтр і творчая зона для маленькіх дзяцей);
- 3) арганізацыя вольнага часу (канцэртныя залы, танцавальныя і музычныя студыі, кавярня з бук-кросінгам, зоны для заняткаў спортам на адкрытым паветры);
- 4) інфармацыйны цэнтр (бібліятэка);
- 5) вытворчыя зоны (творчыя студыі).

Чаканыя вынікі

- Паляпшэнне якасці жыцця і ўмоў пражывання для мясцовых жыхароў.
- Павелічэнне колькасці адукацыйных і культурных магчымасцей, у тым ліку на адкрытым паветры.
- Павышэнне ўзроўню талерантнасці і ўдзелу мясцовай супольнасці.
- Пашырэнне міжкультурнага абмену.
- Новыя працоўныя месцы і даходы для мясцовага насельніцтва і ўлады.
- Пашырэнне магчымасцей для трансгранічнага супрацоўніцтва.
- Пашырэнне магчымасцей для развіцця мясцовага турызму.

The expected outcome of the project: the restoration of the former men’s gymnasium building and the establishment of the Folklore (Public) School (training center).The Center will perform the functions as follow:

- 1) providing of a meeting place for the local community (conference rooms with various facilities);
- 2) empowering the civic research and non-formal education education for people of all ages, including young people and the third age residents (well-equipped classrooms, children’s cultural and educational center and a creativity area for young children);
- 3) organising leisure (concert halls, dance and music studios, a cafe with book-crossings, outdoor sports facilities);
- 4) providing services as an information center (library);
- 5) offering production areas (creative studios).

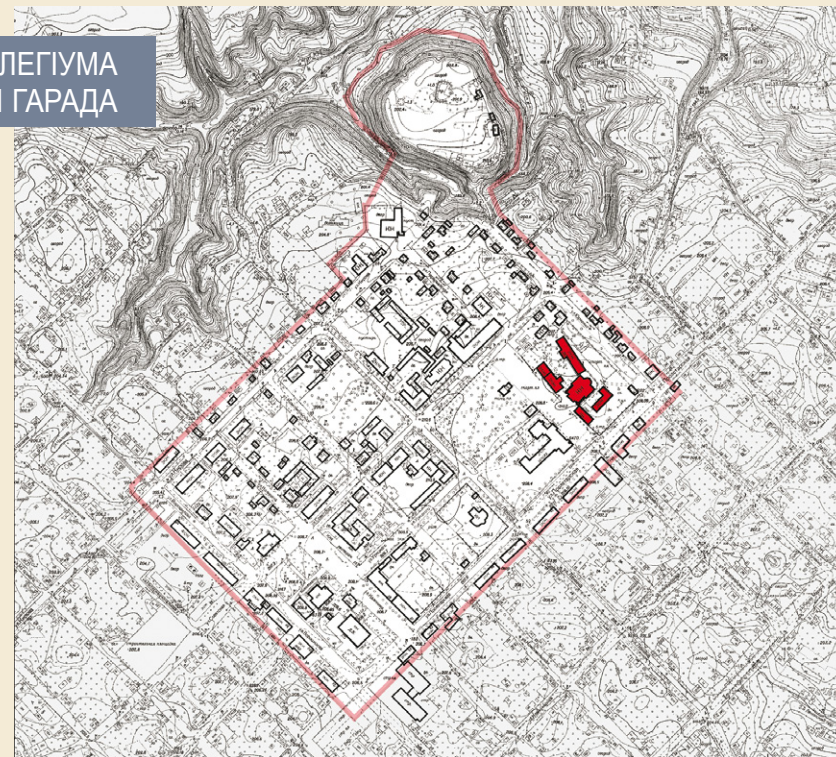
The expected outcomes:

- Improvement of the life quality and living conditions of the local people;
- Increased the number of educational and cultural facilities, including outdoor facilities;
- Increased tolerance and community engagement;
- Expansion of intercultural exchange;
- New jobs and sources of income for the local people and the authorities;
- More opportunities for cross-border cooperation;
- New opportunities for boosting the local tourism.

АДНАЎЛЕННЕ БУДЫНКАЎ БЫЛОГА ЕЗУЦКАГА КАЛЕГІУМА І ІХ ЭФЕКТЫЎНАЕ ВЫКАРЫСТАННЕ ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ ГАРАДА

Ансамбль езуцкага калегіума – гэта комплекс будынкаў XVIII–XIX стст. у гістарычным цэнтры Мсціслава. Заснаваны напачатку XVII ст. па загаду караля Жыгімонта III Вазы, ён быў спачатку драўляны, а ў XVIII ст. у ім з’явіліся мураваныя будынкі. Да нашага часу ад езуцкага калегіума захаваліся: касцёл Святога Архангела Міхаіла, канвікт (пансіён), будынак калегіума, аптэка, іншыя гаспадарчыя будынкі, агароджа і капліца. Дамінантай комплексу з’яўляецца касцёл Святога Архангела Міхаіла, які ўяўляе сабой трохнефавую базіліку з трансептам і двухвежавым галоўным фасадом. Сцены будынка аздоблены шырокімі пілястрамі. Вежы захаваліся часткова. Захаваліся таксама рэшткі насценнага жывапісу.

RESTORATION OF BUILDINGS OF THE FORMER JESUIT COLLEGE, FOLLOWED BY AN EFFECTIVE USE FOR URBAN DEVELOPMENT

The Jesuit College Ensemble comprises a set of 18th – 19th centuries buildings, which are located in the historic center of Mscislaŭ. It was founded in the early 17th century by order of King Sigismund III Vasa. Initially, the buildings were made of wood, and in the 18th century stone building were erected.

At this point the surviving buildings of the Jesuit College are as follows: St. Archangel Michael’s Catholic Church, the kanvikt (dormitory), the building of the college, the pharmacy, other outbuildings, the fence, and the chapel.

The main dominant feature is St. Archangel Michael’s Catholic Church, which is a three-nave basilica with a transept and a two-turreted main facade.

The walls of the building are decorated with wide pilasters. The turrets are partially preserved, as well as the remains of the wall paintings.

Плануецца аднавіць будынкi былога езуіцкага калегіума і забяспечыць добраўпарадкаванне тэрыторыі. Канцэпцыя яго рэвіталізацыі засноўваецца, па-першае, на вяртанні яго сацыяльна-значнай і культурнай ролі для горада, па-другое, на наданні яму новых сучасных функцый. Пасля рэстаўрацыі будынкаў калегіума мяркуецца адкрыццё на яго базе мультыкультурнага кластэра, які будзе ўключаць:

- канцэртную залу з адноўленым арганам (у будынку касцёла);
- арт-рэзідэнцыю (у будынку канвікта);
- хостэл на 40 месцаў (у будынку калегіума);
- аптэку-музей (у будынку аптэкі);
- бізнэс-інкубатар для творчай моладзі.

Чаканыя вынікі

- Павышэнне прывабнасці горада на нацыянальным і міжнародным узроўнях.
- Паляпшэнне якасці жыцця мясцовых жыхароў і сацыяльнага клімату ў горадзе.
- Павышэнне прывабнасці для інвестараў.
- Паляпшэнне інфраструктуры горада.
- Павелічэнне колькасці адукацыйных і культурных магчымасцей для гараджан.
- Станоўчае ўздзеянне на развіццё гістарычнага цэнтра Мсціслава.
- Развіццё турыстычнай актыўнасці.
- Пашырэнне міжкультурнага абмену і супрацоўніцтва.

It is planned to restore the building of the former Jesuit College and to make improvements to the campus. The concept of its revival is based, firstly, on the reestablishing its socio-cultural significance for the town, and, secondly, on creating new advanced features. The restored building of the College will become a multicultural cluster, which will include:

- a concert hall with the restored organ (in the church);
- an art-residence (in dormitory)
- a hostel for 40 beds (in the building of the College)
- a pharmacy museum (in the building of the pharmacy)
- business incubator for creative youth.

The expected outcomes:

- Increased attractiveness of the town nationally and internationally
- Improved quality of life of the local residents and the social climate in the town
- Increased attractiveness for investors
- Improved urban infrastructure
- Increased number of educational and cultural opportunities for the residents
- A positive impact on the development of the historical center of Mscislaŭ
- Boosting tourism activity
- Expansion of the intercultural exchange and cooperation.

ПАРТНЁРЫ І ЎДЗЕЛЬНІКІ ПРАЕКТА

PARTNERS AND PROJECT PARTICIPANTS

У праект COMUS былі ўцягнуты многія людзі і арганізацыі, якія разам выпрацоўвалі будучую стратэгію ўстойлівага развіцця г. Мсціслава.

The COMUS Project has engaged many individuals and organizations, who have worked together on the elaboration of the future sustainable development strategy of Mscislaŭ, such as:

Сярод іх:

нацыянальныя органы ўлады і інстытуцыі:

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь;
Інстытут культуры Беларусі;
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт;
незалежныя эксперты
(архітэктары, эканамісты, юрысты,
мастацтвазнаўцы, рэстаўратары);

The national authorities and institutions:

The Ministry of Culture of Belarus,
the Institute of Culture of Belarus,
the Belarusian State University,
independent experts
(architects, economists,
lawyers, art historians and restorers).

мясцовыя органы ўлады:

Мсціслаўскі раённы выканаўчы камітэт;

Local authorities:

Mscislaŭ District Executive Committee

няўрадавыя арганізацыі:

Фонд “Культурная спадчына і сучаснасць”;
Мясцовы фонд г. Мсціслава па падтрымцы культуры,
мясцовыя аддзяленні Беларускага фонду міру,
Беларускага таварыства ведаў,
грамадскага аб’яднання “Беларускі рэспубліканскі
саюз моладзі”,
грамадскага аб’яднання “Белая Русь”;

Non-governmental organizations:

Foundation “Cultural Heritage and Modernity”,
the Local Culture Support Foundation of Mscislaŭ,
the local branch of the Belarusian Peace Foundation,
the Belarusian Society “Knowledge”,
the public association “Belarusian Republican Youth
Union” at the Public Association “Belaya Rus”.

культурныя і адукацыйныя інстытуцыі:

Мсціслаўскі раённы гісторыка-археалагічны музей;
Мсціслаўская цэнтральная бібліятэка;
Мсціслаўская гімназія;
Мсціслаўскі будаўнічы каледж;
Мсціслаўскі раённы Дом рамёстваў;

Cultural and educational institutions:

the Mscislaŭ District Historical and Archaeological
Museum,
The Mscislaŭ Central Library,
the Mscislaŭ Gymnasium,
the Mscislaŭ Construction College,
the Mscislaŭ District House of Crafts.

цэнтральная і мясцовая прэса

прыватны сектар, гараджане, моладзь, дзеці, мясцовыя
эксперты і блогеры.

Central and local press

The private sector, citizens, youth, children, local experts
and bloggers.

ПАПУЛЯРЫЗАЦЫЯ ПРАЕКТА

Дзейнасць па прасоўванню праекта ахоплівала разнастайныя формы і метады, якія ўключалі:

- дыскусіі і семінары на нацыянальным і мясцовым узроўнях;
- сустрэчы з экспертамі і вучэбныя паездкі для мясцовых спецыялістаў;
- актыўную працу з мясцовай моладдзю і школьнікамі;
- распаўсюджванне ведаў пра праект праз прэсу, сацыяльныя сеткі і спецыяльныя блогі.

У час выпрацоўкі агульнага бачання развіцця горада ў перспектыве былі актыўна задзейнічаны мясцовыя школьнікі і студэнты, а таксама студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

PROJECT PROMOTION

The promotion of the project has been performed in a variety of forms and methods, such as:

- discussions and seminars at the national and local levels
- meetings with experts and study tours for local specialists
- active work with local youth and students
- dissemination of knowledge about the project through the media, social networks and specialized blogs.

During the process of shaping the common vision of the town's long term development, local schoolchildren and students as well as students of the Belarusian State University were engaged.

Буклет падрыхтаваны на сродкі Сумеснай праграмы Еўрапейскага саюза і Савета Еўропы. Меркаванні, выкладзеныя ў дадзеным выданні, не адлюстроўваюць афіцыйнага меркавання Еўрапейскага саюза ці Савета Еўропы.

This brochure has been produced using funds of a Joint Programme between the European Union and the Council of Europe. The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union or the Council of Europe.

COMUS

Укладанне Ала Сташкевіч

Рэдактар Святлана Рыбарава
Дызайнер Юлія Шабан
Дызайн-макет Прыватнае прадпрыемства "ТМ «Март»"
Пераклад з беларускай на англійскую мову Валянціна Голубева
Фотаздымкі: Наталля Мурына, Андрэй Лянкевіч, Дзяніс Аргер, Юлія Зянькевіч, Наталля Падгаранская, Аляксеі Лосеў.

ISBN 978-985-7142-95-8.

- © COMUS, 2017
- © Голубева В., пераклад на англ. мову, 2017
- © Фонд "Культурная спадчына і сучаснасць", 2017
- © ІВЦ "Мінфіна", 2017

Падпісана да друку 20.05.2017. Фармат 60x84^{1/8}. Тыраж 150 экз. Заказ 240.
РУП "Інфармацыйна-вылічальны цэнтр Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь".
Пасведчанні аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/161 ад 27.01.2014, № 2/41 ад 29.01.2014.
Вул. Кальварыйская, 17, 220004, г. Мінск.

Compiler Alla Stashkevich

Editor Sviatlana Rybarava
Designer Yuliya Shaban
Design and lay-out Private enterprise "TM «MART»"
Translation from Belarusian into English Valiantsina Holubeva
Photos: Natallia Muryna, Andrej Liankevich, Dzianis Arger, Yuliya Ziankevich, Natallia Padgaranskaya, Aliaksei Losev.

ISBN 978-985-7142-95-8.

- © COMUS, 2017
- © V. Holubeva, English version, 2017
- © Foundation "Cultural Heritage And Modernity"
- © ICC "Minfina", 2017

Signed for printing 20/05/2017. Format 60x84^{1/8}. Circulation 150 copies. Order No 240.
RUE "Інфармацыйна-Вылічальны Цэнтр Міністэрства Фінансаў Рэспублікі Беларусь".
Certificates of state registration of the publisher, producer, distributor of publications No 1/161 of 27.01.2014, No 2/41 of 29/01/2014. 17, Kalvaryjskaya Vulica, 220004, Minsk, Belarus.